

**Фонд оценочных средств для промежуточной аттестации обучающихся
по учебному предмету «Родная (чеченская) литература»
(типовой вариант)
(5-6 классы)**

Обязательная часть учебного плана.

Предметная область: Родной язык и родная литература

5 класс

Карарий, юккъерий аттестаци кхочушъяран мах хадоран фонд
С.Э.Эдиловн программы т1ехь

Нохчийн литературин хьалхарчу чийрикан талламан болх №1 (сочинени)

Сочинени «Гурахь»

Талламан болх № 2 (тест №1)

Ф.Ц1. _____

Класс ____ « ____ », **терахь** _____

**1. Хьан кхоьллина Саидов Билалан нохчийн барга кхолларалле безам-марзо?
Х1ун яра цуьнан ц1е?**

- а) ненананас; Самнат;
- б) йишас; Амнат;
- в) денанас, Зарет.

2. «Майра к1ант Сулима» ц1е йолчу туйранахь вуьйцучу хьоладен ц1е х1ун ю?

- а) Сода;
- б) Со1дал;
- в) Совбан.

3. Х1ун бахьана долуш, мича 1алашонца шайн ц1ера аравелираСулима?

- а) хьюьнха тала ваха;
- б), кьена дай-наний кхаба;
- в) шеен хьюьнарш гайта.

4. Мусаев Мохьмад маца, мичахь вина?

- а) 1915-чу шарахь Бух1ан-Юьртахь;
- б) 1920-чу шарахь Веданахь;
- в) 1903-чу шарахь Хьалха-Мартан т1аьхь.

5. Мусаев Мохьмадан дуьххьарлерчу дийцаран ц1е х1ун яра?

- а) "Токхе гуьйре";
- б) "Дашо гуьйре";
- в) "Беркате гуьйре".

6. Мусаев Мохьмадан, "Ц1ен маьхьси" ц1е йолу произведени муьлхачу жанрехь язйина ю?

- а) стихотворени;
- б) повесть;
- в) туьйра;

7. Мусаев Мохьмадан, "Ц1ен маьхьси" ц1е йолу туьйранахь х1у деш бойна льяман корта?

- а) поп бош кхассаделла;
- б) жижиган талх хьочу лечана т1аьхьахьаьддачохь;
- в) хьуьна юккьехула доладелла лелачу хенахь.

8. «Зайнди» дийцарехь, Зайндина маса шо дузуш хилла шен нана леш?

- а) 8
- б) 6
- в) 7

9. Арухас ша базара йьдуш муьлха г1уллакхаш т1едехкира Зайндина

9. Зайнди Михайловске деша хьаьнца вахана? _____

Мах хадор _____

Талламан болх № 3 (тест №2)

Ф.Ц1. _____

Класс _____ « _____ », **терахь** _____

1. Маца, мичахь вина нохчийн яздархо, поэт Мамакаев Мохьмад?

- а) 1900 -чу шарахь Хьалха-Мартантлахь;
- б) 1920 - чу шарахь Гойтлахь;
- в) 1910 –чу шарахь Тлехьа - Мартантлахь.

2. Мамакаев Мохьмадан дийцар ду «Баппа» цле йолуш. Нохчийн маттахь баппа ду ткья оьрсийн маттахь х1ун ю оцу зезаган цле?

- а) Ромашка;
- б) Пион;
- в) Одуванчик.

3. «Баппа» дийцаран массо а турпалхойн ц1ераш д1аязье.

4. Зуда ялаялале муха стаг хилла Узарха?

5. Цхьана дашца характеристика ло дийцаран коьртачу турпалхочунна.

6. Сулейманов Ахьмад маца, мичахь вина?

- а) 1915-чу шарахь Бух1ан-Юьртахь;
- б) 1920-чу шарахь Веданахь;
- в) 1922-чу шарахь Олхазар-К1отарахь.

7. «Борз ю углуш» стихотворени язъйна

- а) Мамакаев 1аьрбис;
- б) Саидов Билалас;
- в) Сулейманов Ахьмада.

8. «Борз ю углуш» стихотворени хьанна лерина ю?

- а) Мамакаев Мохьмадна;
- б) Сатуев Хьусайна;
- в) Мамакаев 1аьрбина.

9. «Доттаг1алла» стихотворени язъйна

- а) Окуев Шимас
- б) Бадиев Саь1ида
- в) Муталибов Зайндис

10. Вайн лулахь муьлха къаьмнаш деха? Д1аязье.

Мах хадор _____

Талламан болх № 4 (тест №3)

Ф.Ц1. _____

Класс ____ « ____ », терахь _____

1. Маца, мичахь вина нохчийн яздархо Махмаев Жамлдин Махмудович?

- а) 1900 -чу шарахь Хьалха-Мартант1ахь;
- б) 1920 - чу шарахь Г1ойт1ахь;
- в) 1939 –чу шарахь Бердж1едахь..

2. «Буьйсанна г1улчаш» дийцаран турпалхойн ц1ераш д1аязье.

3. Дийцар т1ехь Бирланта 1аламехь хила тарлуш болу хийцамаш халкъан тидамашца бусту. Д1аязбе уьш.

4. Х1ун халонаш лан дийзира Солсин ша схъазцна кад шовдан йисте охъабилла вьдуш?

5. Маца, мичахь вина нохчийн яздархо Амаев Ваха-Хъаьжа Хасиевич?

- а) 1963 -чу шарахь 1аьларахь;
- б) 1920 - чу шарахь Г1ойт1ахь;
- в) 1939 –чу шарахь Бердк1елахь..

6. «Малх чубаре хььжур а иза» ц1е йолчу дийцарехь коьрта турпалхо мила ву?

7. Мел хан ю уьш вагон чохь д1аохуш болу?

- а) Кхо дей, кхо буйсий;
- б) ялх дей, ворх1 буйсий;
- в) ялх дей, ворх1 буйсий.

8. Шина вешина уггар хазахета ловзар муьлханиг дара?

9. Вайн халкъ махкаха маца даьккхина?

- а) 1941 –чу шарахь, 12 январехь;
- б) 1944 –чу шарахь, 23 февралехь;
- в) 1946-чу шарахь, 13 мартехь.

10. «Даймохк» темина синквейн:

Синквейн (от фр. cinquains, англ. cinquain) — пхеа моґланех (стихах) лаьтта стихотворенин кеп, кхоьल्लीна Америкин Цъханатоьхначу Штаташкахь (США) XX-чу оьмаран (блешаран) юьххьехь японски поэзин хайку (хокку), танка жанрийн тӀелаткъамца. Ламасталлин синквейнан рифма а, стихотворни барам а ца хуьлу, ткъа хӀора стихехь долчу дешдакьойн барам кху кепара хуьлу: 2—4—6—8—2, шадерг 22 дешдакъя (хайку 17 дешдекъахь лаьтта, танка - 31).

Синквейнан хӀора моґла вовшахтохаран шен бакъо ю:

1 моґла - синквейнан коьрта тема гойту **цхьа цӀердош**.

2 моґла – коьртачу ойланан билгало гойту **ши билгалдош (я ши причасти)**.

3 моґла – темин дар гойту **кхо хандош**.

4 моґла – билггала темица догӀу **цхьа маьӀна гойту предложени (афоризм, кица я ша хӀоттийна предложени)**.

5 моґла – **цхьана цӀердашах** лаьтта дерзор (коьртачу темица йолу ассоциаци).

Нохчийн маттахь дешнаш (ингалсан меттан дешнел) мелла а деха хиларна, лакхахь балийна хӀора стихан дешдакьойн барам нохчийн маттахь хӀиттийнчу синквейнашкахь лар ца ло. Масала, «Нана» темина синквейн:

Нана

Хьоме, дика

Кхиаво, Ӏалашво, веза

Уггаре а гергара, деза адам

Дуьне

Мах хадор _____

6 класс

Нохчийн литературин хьалхарчу чийрикан талламан болх (сочинени) Сочинени «Наьрт-аьстхойх лаьцна долу дийцарш а, туьйранаш а» 6 класс

План

1. Натрт-аьртхойх долу дийцарш туьйранех къастош дерг х1ун ду?
2. Шуна х1ун хета, муьлхачу тропах алсам пайда оьцу наьрт-аьсртхойх лаьцна долчу дийцаршкахь: эпитеташ, дустарш, гиперболаш.
3. Халкъо муха буьйцу уьш.

Нохчийн литературин шолг1ачу чийрикан талламан болх (Тест).

1. «Гамашина олхазар» ц1е йолчу туьйранехь инзаре-гамашийна масса хилам хила?
 - а) 4
 - б) 5
 - в) 6
2. Оцу туьйранехь олхазаро х1унда ца дора эланий, цуьнан оьзданашний Адам цамгарх тодеш а, къондеш а долу Тежаш?
 - а) Элю нах хьийзабо дела
 - б) Эла дика стаг волу дела
 - в) шена ца лаьа дела
3. «Кхо ваша» ц1е йолчу туьйранех дас ша валале шен кхаа к1анте х1ун аьлла весет дина?
 - а) туьхан т1улгах дай чурт дог1а
 - б) шен чурт ларде
 - в) шен чурт долчехь буьйсанах яха
4. «Барзо Гахарца мохк къовсар» ц1е йолчу туьйранех , Гахарий цхьана меттехь муха нисделла Хилла?
 - а) тилла дела лелаш
 - б) сакьоьруш лелаш
 - в) борз лобхуш лелаш
5. «Кхо ваша а, саьрмик а» ц1е йолчу туьйранех дас ша валале шен кхаа к1анте х1ун аьлла весет дина?
 - а) ширачу новкъа ма г1о аьлла
 - б) ширачу новкъахь х1ун ду хьажа аьлла
 - в) ширачу новкъа г1о аьлла
6. «Кхо ваша а, саьрмик а» ц1е йолу туьйра д1адолалуш муха ду?
 - а) «Дас к1антана вониг эр дац...»
 - б) «...Цхьана ден кхо к1ант хила...»
 - в) «...Дас ша валале, весет дина хилла к1анташка...»
7. «Доьшуш хила к1ант» ц1е йолчу туьйранехь к1анта шена гина г1ан ца дийцар х1ун бахьана хила?

а) «Далий, маликаший диканиг Дойла» ца алар

б) КІантана ца лаар

в) Моллина ца лаар

8. Оцу туйранехь шина гІалоро кІантана хІун дина?

а) вийна

б) дІахецна

в) хьюьнахь кхаьбна

9. Оцу туйранехь паччахьан хІилане хаттаршна жобпаш муха дела хьекьал долчу кІанта?

а) нийса дела

б) нийса ца делла

в) дала а ца дела

10. Туйранехь хІилане хаттаршна жобпаш деллачу хьекьал долчу кІантана хІун бахам белира паччахья?

а) кхоъ ах пачхьалкх

б) ворхІ пачхьалкх

в) кхоъ ах пачхьалкх, шен йоІ.

Нохчийн литературин кхоалгІачу чийрикан талламан болх (Тест).

1. Наьрт - аьрстхой кхерор дийцарехь хьан кхерийла наьртаьрстхой?

а) паччахьан эскар;

б) воккхачу стага;

в) кегийчу наха.

2. Гайсултанов Іумар дахаран шераш хилла ...

а) 1920 - 1979;

б) 1918 - 1958 ;

в) 1903 -1948.

3. Гайсултанов Іумаран "Нийса кхел" цІе йочу дийцаран коьртгачу турпалхочун цІе яра ...

а) Дика;

б) Дикалг;

в) Дикбер.

4. Мила ву хІркху могланийн автор?

"Хьаша вац со маьхан хьаьттахь, йистера бІаьрг тоха веьна.

Со вага веъна кху лаьттаь, охане довха дог тесна ..."

а) Сатуев Хьусен;

б) Рашидов Шаид;

в) Эдилов Хас-Мохьмад.

5. Маца муьлхачу юьртаь вина Сатуев Хьусейн?

а) 1919-чу шараь 1алхан-Г1алаь;

б) 1929-чу шараь 1алхан-Чуртаь;

в) 1939-чу шараь 1алхан-Юьртаь.

6. Муьлхачу произведени юкъара ду х1ара мог1анаш, мила ву автор?

...Къеначу ден- ненан ша цхьаь бен воцуш,

Цу юьртаь кхуьура хьамсара к1ант:

Бахамо, цамгаро лацарна кхобруш,

Цунна т1е хьийзара нана ц1е ерг:

а) Рашидов Шаид "Даймохк"

б) Сайдуллаев Хьасан "Ненан б1аьрзиш"

в) Сулаев Мохьмад "К1анте"

7. нохчийн хьакъволу поэтан Мамакаев 1аьрбин дахаран шераш хилла.

а) 1928-1968;

б) 1918-1958;

в) 1908 1948.

8. Муьлхачу шараь дуьйна йовза йолаелира Нохчийчохь поэзи езархошна Мамакаев 1аьрбин

а) 1936 - чу шараь;

б) 1934 - чу шараь;

в) 1938 - чу шараь.

9. Муьлхачу шараь дуьйна йовза йолаелира Нохчийчохь поэзи езархошна Мамакаев 1аьрбин ц1е?

- а) 1936-чу шарахь;
- б) 1934-чу шарахь;
- в) 1938-чу шарахь.

10. Муьлхачу шарахь зорба туйхира Мамакаев 1аьрбин дуйхьярлерчу поэмийн, стихийн сборникна, х1ун яра цуьнан ц1е?

- а) 1940-чу шарахь «Теркан тог1е»;
- б) 1938-чу шарахь «Даймахке».
- в) 1934-чу шарахь.

Нохчийн литературин йоьалг1ачу чийрикан талламан болх (Тест).

1. Литературин произведенехь исбаьхьчу дешнашца х1отгийначу 1аламан суьртах х1ун олу?

- а) сюжет;
- б) кульминаци;
- в) пейзаж.

2. Нунуев С.-Хь. вина шо:

- а) 1952; б) 1956; в) 1958

3. «Х1орд» стихотворенин автор мила ву?

- а) Рашидов Шаид
- б) Мамакаев Эдуард
- в) Сулаев Мохьмад

4. Х1окху дешнийн автор мила ву?

Цецдевллера тахана тхо –

Х1ун ду-теша х1ара?

Самукъане тхан хьехархо

Сингаттаме вара.

- а) Махмаев Ж.М
- б) Нунуев С.-Хь.

в) Мамакаев Э.

5. Бексултанов М. «Некълацар» дийцар юккьера воккхачу стеган ц1е муха яра?

а) Зеламха

б) Дерказ

в) Ахъбъд

6. Халкъан барта кхоллараллина юккье х1ун ца йог1у?

1) кицанаш; 2) х1етал-металш; 3) туьйранаш ; 4) стихотворенеш.

7. Къамелехь адамийн синхаам к1арг а беш , х1ума поэтически а, исбаьхьаллин а билгалонашца гойтучух х1ун олу?

1) эпитет; 2) эпиграф; 3)эпилог.

8. Латтамаш схьа а карабай, к1ел сиз хьакха:

*Б1ешераш хьалха цу ломахь
Хилла ду дубьцуш дерг вай.
Г1елонехь даьхначу къоман
Дахар а хилла дац дайн.*

9. Фольклор х1ун ю?

а) цхьаммо аьлла дешнаш ду;

б) поэзи ю;

в) халкъо барта кхоьллина исбаьхьаллин произведенеш ю;

10. Гайсултанов 1умаран нохчийн барта кхолларалле безам кхоьллира:

а) дас диначу весеташа;

б) нахе дукха ладег1аро;

в) денанас дийцинчу туьйранаша;

г) нохчийн 1адаташа.

**V-IX классийн дешархойн ненан маттах долчу хаарийн
х1итгочу оценкийн барамаш**

Сочиненийн мах хадор.

5-9 классашкахь язъечу сочиненийн барам хила тарло кху тайпана:

5 классехь-0,5 я 1,0 аг1о;

6 классехь-1,0 я 1,5 аг1о;

7 классехь-1,5 я 2 аг1о;

8 классехь-2 я 3 аг1о;

9 классехь-3 я 4 аг1о.

И сочиненин барам цу т1ехь сецна боций хьехархочунна хаа деза, х1унда аьлча кхин дуккха а т1едахкаршца бозуш бу цуьнан чулацам:

1) дешархойн йозанан хат1 тайп-тайпана хилар;

2) сочиненин тайпане хьаьжжина цуьнан чулацам хийцабалар.

1. «5» дуьллу:

а) дешнаш харжарехь я предложенеш х1итторехь цхьаннал-шиннал сов г1алат дацахь;

аь) цхьаннал сов доцуш жима орфографин я пунктуацин г1алат хилахь.

2. «4» дуьллу:

а) дешнаш харжарехь я предложенеш х1итторехь кхааннал сов г1алат ца хилахь;

аь) шиннал сов орфографин а, шиннал сов пунктуацин а г1алат дацахь.

3. «3» дуьллу:

а) дешнаш харжарехь я предложенеш х1итторехь пхеаннал-ялханнал сов г1алат дацахь;

аь) пхеаннал сов орфографин а, ялханнал сов пунктуацин а г1алат дацахь.

4. «2» дуьллу:

а) дешнаш харжарехь я предложенеш х1итторехь ворх1анга кхочуш г1алат делахь;

аь) кхойттанга кхочуш орфографин а, пунктуацин а г1алат делахь, царна юкьахь ворх1анга кхочуш орфографин г1алат а долуш.

Сочиненина ши оценка юьллу: хьалхарниг литературина, шолг1аниг нохчийн маттана.

Республикерчу берриге а нохчийн меттан, литературин хьехархоша шайн балха т1ехь пайдаэца безар бу оценкиин оцу норманех.

V-IX классийн дешархойн тестах хааршна мах хадорехь хьехархочо

куьйгалла оьцу кху некъех:

1. «5» дуьллу, нагахь санна тестах т1ехь цхьа а г1алат дацахь.

2. «4» дуьллу, цхьаннал сов г1алат ца хилахь.

3. «3» дуьллу, шиннал сов г1алат а ца хилахь.

4. «2» дуьллу, кхааннал сов г1алат хилахь.

